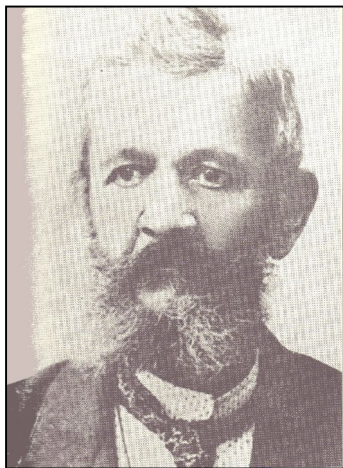

ADALBERT LAMPE

- NAŠ OTAC

Mnogobrojne škole za gluhe diljem svijeta broje 100 i više godina svog plemenitog i uspješnog djelovanja na dobrobit gluhe djece i odraslih. Bivši učenici tih škola s mnogo pažnje i ljubavi čuvaju i njeguju svoju "majku hraniteljicu".

A kako je kod nas u Zagrebu, u Ilici 83? Pokušajmo u

samo nekoliko redaka dati povijest te škole i njezina djelovanja.

U svoje je krilo zgrada ove škola primila gluhe učenike 1895. godine i mnoge je generacije iznjedrila i otpremila u život, sve do današnjih dana. Vječno je ta zgrada bila u financijskoj oskudici i uvijek je morala moljakati sredstva za popravke. I dandanas vapi za uređenjem!

Prvu školu za obrazovanje gluhe djece u Hrvatskoj osnovao je gluhi Adalbert Lampe, đak bečke škole za gluhe. On je svoja iskustva 1885. godine uspio prenijeti na nekoliko gluhe djece. Tada je, na temeljima koje je on postavio, konačno osnovan u Zagrebu Zemaljski zavod za gluhonijeme. Djeca iz Hrvatske više nisu trebala odlaziti na školovanje u Beč, Goricu i mađarske škole za gluhe. Tako je, zahvaljujući pothvatu gluhog čovjeka ostvareno ono što su desetljećima uzalud zagovarali napredni učitelji i humanitarci preko prosvjetnih vlasti i Hrvatskog sabora.

Težak je bio pionirski rad Adalberta Lampea, ali sposobnost i marljivost ovog gluhog čovjeka donijela je rezultate pa je na kraju njegov pothvat dobio stručnu i državnu potporu.

Nove generacije gluhih u Savezu veoma malo znaju o životu i djelovanju tog velikog čovjeka. Prije više od dva desetljeća, godine 1985., Hrvatski je savez objavio ilustriranu knjižicu o Adalbertu Lampeu, koju je napisao dr. Ljubomir Savić.

To je dosad najpotpuniji prikaz života i djelovanja ovog velikog čovjeka i humanista. Trebalo bi ovu knjižicu dati u ruke mladima, pa ako treba i ponovno tiskati.

Taj čovjek, Adalbert Lampe, nikada ne smije biti zaboravljen. Njegovo ime mora biti na prvom mjestu, jer je on nas gluhe zadužio da nastavimo njegovim putem - što i činimo više od jednog stoljeća.

Da je netko od čujućih njegovih prethodnika uspio otvoriti prvu školu za gluhe, sigurno bi već imao spomenik u Zavodu i Spomen - knjigu u dvadeset izdanja! I ulicu sa svojim imenom! A naš Adalbert spominje se samo u rijetkim povijesnim prigodama. Mi želimo da se njegovo ime izvadi iz naftalina zaborava.

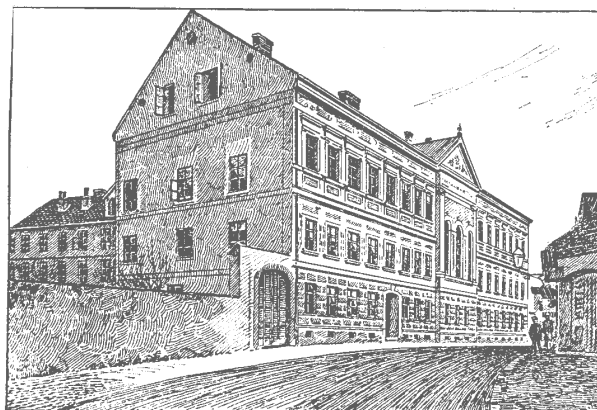
Koliko nam je poznato, u svijetu je samo par gluhih u svojim zemljama utemeljilo školstvo za gluhe, pa je to razlog više da odamo počast Adalbertu Lampeu. Spomenimo još, kako su njegov primjer slijedili naši gluhi, bivši učenici Zavoda u Ilici: Josip Stančić, sa svojom suprugom je osnovao prvu školu za gluhe u Makedoniji, pa Josip Čolakić, utemeljio je školstvo i rehabilitaciju gluhih na Kosovu. Adalbertov primjer nadahnuo je još mnoge naše gluhe da svoj život posvete radu za obrazovanje i napredak gluhih u Hrvatskoj i susjednim državama. Kod Lampea su i Bugari dobili poticaj i stručna znanja za osnivanje svog školstva za gluhe.

Hrvatski savez gluhih i nagluhih te škole "Slava Raškaj", SUVAG i drugi prijatelji gluhih trebali bi osnovati odbor za postavljanje spomen-obilježja Adalbertu Lampeu. On je umro godine 1905. u Zagrebu.

Stotu obljetnicu njegove smrti nismo mi u Savezu ni zabilježili, a njegov grob na Mirogoju više ne postoji. Njegovo poprsje ili barem spomen-ploča mora se postaviti u školi za gluhe "Slava Raškaj", a ta škola morala bi i dalje biti središte gdje bi mladi gluhi mogli okupljati se na raznim tečajevima i i drugim kulturnim aktivnostima.

Molimo čitatelje da se pismeno izraze o toj temi za "Ukratko", a naročito da to učini škola "Slava Raškaj". Hvala!

Petar Šakić
član Uredništva "Ukratko"

Zgrada bolnice časnih sestara u Ilici 83